

Vabilo na predavanje dr. Abhisheka Boseja z Univerze v Kalkuti

Vabimo vas na predavanje gostujočega profesorja dr. Abhisheka Boseja z Oddelka za primerjalne študije indijske književnosti in jezikov Univerze v Kalkuti z naslovom *Traditional Indian Performances and the Colonial Postscript (Tradicionalno indijsko gledališče in sledovi kolonializma)*, ki bo v torek, 20. 5. 2025, ob 18. uri, v Modri sobi na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Gostovanje dr. Abhisheka Boseja poteka v okviru projektov »Na poti k zgodovini primerjalne književnosti v luči globalizacije: Matija Murko in njegovi mednarodni sodelavci« in »Budizem v himalajskih puščavah: tradicija jogijev in jogini v Ladakhu«, ki ju financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), ter v organizaciji Katedre za zgodovino filozofije in fenomenologijo Oddelka za filozofijo FF UL, Katedre za indoevropsko primerjalno jezikoslovje Oddelka za primerjalno in splošno jezikoslovje FF UL UL ter Oddelka za primerjalno književnost in literarno teorijo FF UL.

Predavanje dr. Abhisheka Boseja je del dogodkov Festivala dediščine Filozofske fakultete, ki poteka v sklopu Leta dediščine Filozofske fakultete. Izvedeno bo v angleščini.

IZVLEČEK PREDAVANJA V ANGLEŠČINI

Traditional Indian Performances and the Colonial Postscript

This presentation interrogates the dominant historiography of Bangla drama that constructs a binary temporal framework: the ancient glories of the Sanskrit dramatic literature as epitomised by the authors like Kālidāsa and Bhāsa; and then a straight leap to late Eighteenth century when a Russian adventurer/musician Gerasim Lebedev presents the first Bangla proscenium theatre production in an European fashion. In colonial historiography, the moment of Lebedev's performance is usually depicted as the start of 'modern' Bangla theatre, or even 'modern' Indian theatre. This leaves a millennium-long lacuna, ignoring the texts and practices that were, and still are, part of a vibrant and rich performative continuum in Bengal and elsewhere.

The introduction of the proscenium stage, realist dramaturgy, and the canon of English/European drama, particularly Shakespeare, catalysed the emergence of the 'modern' and hybridised Bangla theatre in the nineteenth century. Whereas, the theatre stage in Bengal evolved into a dynamic cultural site that both mirrored and contested colonial authority; it also meant significant transformations for the indigenous performance traditions; often relegating these as 'folk' or 'pre-modern' and hence, regressive.

Within this historical rupture, Rabindranath Tagore emerges as a critical voice. In a short essay, he criticises the mimicking of European techniques or ideologies on the colonial stage. In his search for an 'Indian' way of performing, Tagore invokes the 'rasa' aesthetics, which serves as the basic premise of Sanskrit dramaturgy. Similarly, Tagore also draws attention to the living and popular vernacular performance practices. This paper considers Tagore's intervention as a call for a politics of location, offering a nuanced perspective on Indian performative cultures that resists the homogenizing impulses of colonial historiography and modernist teleology. Through this lens, this presentation tries to rethink the entangled trajectories of Indian performative genres and what do that entail for the audience.

Izveček predavanja v slovenščini

Tradicionalno indijsko gledališče in sledovi kolonializma

Predavanje preizprašuje prevladujočo historiografijo bengalske drame, ki ustvarja binarno časovno strukturo: na eni strani starodavni sijaj sanskrtske dramatike, ki ga posebej avtorji, kot sta Kālidāsa in Bhāsa, na drugi pa neposreden skok v konec 18. stoletja, ko ruski pustolovec in glasbenik Gerasim Lebedev uprizori prvo bengalsko proscenijsko gledališko predstavo v evropskem slogu. V kolonialni historiografiji je trenutek Lebedevove uprizoritve pogosto prikazan kot začetek 'modernega' bengalskega gledališča – ali celo 'modernega' indijskega gledališča. Slednje je pustilo tisočletno praznino, pri čemer so bila spregledana besedila in tehnike, ki so bila – in še vedno so – del živahne in bogate uprizoritvene kontinuitete v Bengaliji in drugod.

Uvedba proscenijskega odra, realistične dramaturgije in kanona angleške/evropske drame, zlasti Shakespearja, je v 19. stoletju spodbudila pojav 'modernega' in hibridiziranega bengalskega gledališča. Gledališki oder v Bengaliji se je tako razvil v dinamičen kulturni prostor, ki je odseval kolonialno oblast in jo izzival hkrati; slednje je

pomenilo tudi pomembne preobrazbe za avtohtone uprizoritvene tradicije – te so bile pogosto potisnjene na rob kot 'ljudske' ali 'predmoderne' in zavoljo tega nazadnjaške.

Znotraj tega zgodovinskega preloma se kot kritični glas pojavi Rabindranath Tagore, ki v svojem kratkem eseu kritizira posnemanje evropskih tehnik in ideologij na kolonialnem odru. V svojem iskanju 'indijskega' načina uprizarjanja se Tagore nasloni na estetiko *rase*, ki predstavlja temelj sanskrske dramaturgije, prav tako pa opozarja tudi na ljudske uprizoritve v številnih indijskih narečjih. Pričujoče predavanje razume Tagorejevo intervencijo kot poziv k politiki umeščenosti, ki ponudi subtilen in natančen pogled na indijske uprizoritvene umetnosti, upirajoč se poenoteni logiki kolonialne historiografije in modernistične teleologije. S to perspektivo skuša predavanje premisliti prepletene poti indijskih uprizoritvenih zvrsti in njihov pomen za občinstvo.

Kratka biografija

Dr. Abhishek Bose poučuje na Oddelku za primerjalne študije indijske književnosti in jezikov na Univerzi v Kalkuti. V njegovem raziskovalnem delu se prepletajo študije s področja poezije, prevajanja, gledališča in literarne kritike. Njegova glavna področja zanimanja zajemajo estetiko, književnost, zgodovino religij, uprizoritvene umetnosti in ustno izročilo. Povezan je z več raziskovalnimi pobudami, ki jih podpirajo ustanove, kot so Azijsko društvo v Kalkuti (Asiatic Society), Raziskovalni inštitut Vrindavan (Vrindavan Research Institute), Raziskovalni center Bhaktivedanta (Bhaktivedanta Research Centre) in Indijski svet za družboslovne raziskave (Indian Council of Social Science Research). Njegovo najnovejše uredniško delo z naslovom *Kabi Tabo Manobhumi* je serija intervjujev z igralci iz različnih regij in jezikovnih področij Indije, ki uprizarjajo *Ramkatho*, tj. zgodbe o življenju in dejanjih boga Rame. Dr. Bose je trenutno tudi znanstveni sodelavec na Oxfordskem centru za hindujske študije (Oxford Centre for Hindu Studies).

Biographical Notice

Dr Abhishek Bose teaches at the department of Comparative Indian Language and Literature at the University of Calcutta. His work intersects poetry, translation, theatre and critical research. His primary interests engage with the fields of aesthetics, literature, history of religions, performance and orality. He is associated with several research initiatives supported by institutions such as The Asiatic Society, Kolkata, the Vrindavan Research Institute, Bhaktivedanta Research Centre and the Indian Council of Social Science Research. His most recent editorial work, *Kabi Tabo Manobhumi*, presents a series of interviews with Ramkatha performers from across various regions and languages of India. Dr Bose is currently a Fellow at the Oxford Centre for Hindu Studies.